

Kurs-PM för FAK3143 Riskfilosofi (doktorandkurs) 7,5 hp

GÄLLER HT 2024

Innehåll och lärandemål

Kursinnehåll *

Detta är en grundläggande kurs om filosofiska aspekter på risk och säkerhet. Dess mål är att förse de studerande med arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, som underlättar analys och kommunikation om risker.

Kursen består dels av föreläsningar, dels seminarier. På föreläsningarna kommer grundbegrepp som används i analys av samhällsliga risker att introduceras, t.ex. osäkerhet, riskanalys, nyttomaximering, försiktighetsprincipen. En central del i kursen är etisk analys av risker, riskbedömning och riskhantering.

Lärandemål *

Efter kursen ska studenterna kunna

- redogöra för riskanalysens grunder,
- redovisa och förklara olika definitioner av risk,
- använda arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, för att analysera samt diskutera risker,
- kritiskt ifrågasätta och problematisera risker och riskanalys från olika filosofiska perspektiv,
- diskutera etiska aspekter av risker och riskanalys.

Kursens pedagogiska upplägg och förväntad arbetsinsats

Det pedagogiska upplägget för kursen är så kallad ”flipped learning”. Denna pedagogiska metod innebär att tiden i klassrummet fokuserar på att tillämpa och fördjupa kunskaper studenterna inhämtat innan lektionen. Inför varje möte (”seminarium”) förväntas du därför läsa den anvisade litteraturen samt lämna in förberedelseuppgifter.

Kursen genomförs på distans och kräver inte fysisk närvaro på KTH, men innehåller online-möten med lärare och andra studenter vid bestämda tidpunkter (se schemat nedan).

Examinationen består av två delar:

- Seminarier (SEM1; 3,5 hp), betyg P/F
- Skriftlig tentamen (TEN1; 4 hp), betyg P/F

För att få godkänt betyg på seminarierna krävs

- 1) att du lämnar in förberedelseuppgifterna inför seminarierna i tid, och
- 2) deltar aktivt på seminarierna.
- 3) lämnar in en uppdaterad version av förberedelseuppgifterna efter seminariet där du har visat hur du har tagit hänsyn till diskussionerna på seminariet.

Om du ej gör 1-3 ovan behöver du ändå lämna in förberedelseuppgifterna men också göra en extra uppgift.

Kursen är på 7,5 högskolepoäng och går på 50% studietakt över 10 veckor. Eftersom 1,5 poäng motsvarar 40 timmars heltidsstudier förväntas du lägga totalt 200 timmar på kursen eller i genomsnitt 20 timmar per vecka.

Detta innebär att du förväntas arbeta ca 16 timmar på förberedelseuppgifterna inför varje seminarium. Ha denna riktlinje i åtanke och se därför till att du schemalägger tillräckligt med tid för att hinna göra förberedelseuppgifterna, som alltså är ganska omfattande.

AI-policy

Det är tillåtet att använda AI-stöd för förberedelseuppgifterna. Det är dock viktigt att om du använder AI-stöd att du gör det på ett sådant sätt att det främjar ditt lärande.

Observera att det är du själv som ansvarar för innehållet i det du lämnar in. Om du använder AI-stöd för att skriva uppgifterna så använd det för att få en djupare förståelse. Läs igenom och redigera din text och se till att du håller med om det som står.

Tänk också på att på seminariet kommer du presentera dina svar för andra, och att det kommer att märkas om du bara upprepar något som någon annan skrivit utan att ha en förståelse själv.

Det finns en uppsjö av AI-verktyg numera som det går att använda för att få en djupare förståelse. Använd dem om du vill, men använd dem för att skapa en djupare förståelse, till exempel genom att ställa frågor och diskutera olika perspektiv.

Exempel på AI-verktyg som jag själv använder ibland:

<https://notebooklm.google/>

<https://chatgpt.com/>

<https://claude.ai/>

Det är inte nödvändigt att använda AI-verktyg för att klara kursen. Man lär sig bra genom att skriva och formulera saker med sina egna ord, vilket är något som man riskerar att missa om man låter en AI göra jobbet.

Kopplingar till examensmål

Kursen är inte kopplad till några speciella examensmål.

Undervisningsspråk

Svenska - kunskaper i svenska krävs, undervisningsspråk och kursinformation är huvudsakligen svenska, kurslitteratur på svenska eller engelska, examination på svenska; engelsk terminologi kan dock tas upp och övas i kursen.

Schema

OBS detta är ett preliminärt schema. Schemat på Canvas gäller och har prioritet över detta schema och även schemat på KTH:s centrala schema. Eventuella ändringar i schemat publiceras på Canvas efter kursstart.

Alla lektioner är online via Zoom via länken nedan. Observera att länken kan komma att ändras, i så fall så finns aktuell länk på Canvas.

Vecka	När?	Var?	Vad?
1	Innan kursen	kth.se Canvas	Självstudier Uppgifter: <ol style="list-style-type: none"> 1. Registrera dig på kursen via Ladok: https://www.kth.se/student/studier/kurs/kursregistrering/kursregistrering-1.317058 2. Bekanta dig med kurssidorna på Canvas. 3. Skriv en presentation av dig själv i tråden på diskussionsforumet på Canvas. (Innan lektionen)
1	Mån 4 nov 10:15-12:00	Online/ Zoom	Föreläsning 1 Praktiska detaljer. Översikt av kursen. Introduktion av innehållet i Seminarium 1.
1		Canvas	Självstudier Uppgift: Lämna in förberedelseuppgifter innan Seminarium 1.
1	Fre 8 nov 10:15-12:00	Online/ Zoom	Seminarium 1 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner.
2	Mån 11 nov 10:15-12:00	Online/ Zoom	Föreläsning 2 Introduktion av innehållet i Seminarium 2.
2			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Seminarium 2.
2	Fre 15 nov 10:15-12:00	Online/ Zoom	Seminarium 2 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner.
3	Mån 18 nov 10:15-12:00	Online/ Zoom	Föreläsning 3 Introduktion av innehållet i Seminarium 3.
3			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Seminarium 3.
3	Fre 22 nov 13:15-15:00	Online/ Zoom	Seminarium 3 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner.

4	Mån 25 nov 10:15-12:00	Online/ Zoom	Föreläsning 4 Introduktion av innehållet i Seminarium 4.
4			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Seminarium 4.
4	Fre 29 nov 13:15-15:00	Online/ Zoom	Seminarium 4 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner.
5	Mån 2 dec 10:15-12:00	Online/ Zoom	Föreläsning 5 Introduktion av innehållet i Seminarium 5.
5			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Seminarium 5.
5	Fre 6 dec 10:15-12:00	Online/ Zoom	Seminarium 5 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner.
6	Mån 9 dec 10:15-12:00	Online/ Zoom	Föreläsning 6 Introduktion av innehållet i Seminarium 6.
6			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Seminarium 6.
6	Fre 13 dec 10:15-12:00	Online/ Zoom	Seminarium 6 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner.
2025	Tor 9 jan 2024 14:00- 16:00	Fysisk lokal på KTH FA31, Roslags tullsba- cken	Skriftlig tentamen.

Kurslitteratur och läsanvisningar

Artiklar kommer finnas tillgängliga via Canvas.

Dessa läsanvisningar är preliminär och kan komma att ändras. Läsanvisningarna på Canvas gäller.

Varje vecka gäller det att inför seminariet att läsa den obligatoriska litteraturen och lämna in uppgiften (förberedelsefrågorna) på Canvas i tid.

<p>Seminarium 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vad menas egentligen med en ”risk”? • Risk eller osäkerhet? <p>Obligatorisk litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Van de Poel, Ibo, and Lambèr Royakkers. “8. Ethical Aspects of Technical Risks” in <i>Ethics, technology, and engineering: An introduction</i>. John Wiley & Sons, 2011. • Aven, Terje. "The risk concept—historical and recent development trends." <i>Reliability Engineering & System Safety</i> 99 (2012): 33-44. <p>Frivillig litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove, "Risk", <i>The Stanford Encyclopedia of Philosophy</i> (Fall 2018 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/risk/>. • Hansson, Sven Ove. "Seven myths of risk." <i>Risk Management</i> 7.2 (2005): 7-17.
<p>Seminarium 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vetenskaplig kunskap om risker • Värderna i vetenskap och riskhantering <p>Obligatorisk litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove, and Terje Aven. "Is risk analysis scientific?." <i>Risk analysis</i> 34.7 (2014): 1173-1183. • Douglas, Heather. "Inductive risk and values in science." <i>Philosophy of science</i> 67, no. 4 (2000): 559-579. <p>Frivillig litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Wandall, Birgitte. "Values in science and risk assessment." <i>Toxicology letters</i> 152.3 (2004): 265-272. • Hansson, Sven Ove. "Regulating BFRs—from science to policy." <i>Chemosphere</i> 73, no. 2 (2008): 144-147.
<p>Seminarium 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Försiktighetsprincipen. • Kunskap om framtiden? <p>Obligatorisk litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Sandin, Per, et al. "Five charges against the precautionary principle." <i>Journal of Risk Research</i> 5.4 (2002): 287-299. • David Deutsch, The unknowable and how to prepare for it, 2011 TEDX Brussels. https://www.youtube.com/watch?v=SVgGYQ_5ID8 <p>Frivillig litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Gardiner, Stephen M. "A core precautionary principle." <i>Journal of Political Philosophy</i> 14, no. 1 (2006): 33-60.

	<ul style="list-style-type: none"> • Hartzell-Nichols, Lauren. "From 'the' precautionary principle to precautionary principles." <i>Ethics, Policy & Environment</i> 16, no. 3 (2013): 308-320.
Seminarium 4	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut under osäkerhet och okunskap. <p>Obligatorisk litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove. "From the casino to the jungle." <i>Synthese</i> 168.3 (2009): 423-432. • Zeckhauser, Richard (2006) "Investing in the Unknown and Unknowable," <i>Capitalism and Society: Vol. 1: Iss. 2, Article 5.</i> <hr/> <p>Frivillig litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Aven, Terje. "On the meaning of a black swan in a risk context." <i>Safety science</i> 57 (2013): 44-51. • Möller, Niklas, and Per Wikman-Svahn. "Black elephants and black swans of nuclear safety." <i>Ethics, Policy & Environment</i> 14.3 (2011): 273-278. • Helgeson, Casey. "Structuring decisions under deep uncertainty." <i>Topoi</i> 39, no. 2 (2020): 257-269.
Seminarium 5	<ul style="list-style-type: none"> • Avvägningar mellan risker och annat • Problemen med kostnads-nyttö analyser ("CBA") • Problemen med osäkra modeller för beslutsfattande <hr/> <p>Obligatorisk litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove. "Philosophical problems in cost-benefit analysis." <i>Economics & Philosophy</i> 23.2 (2007): 163-183. • Pindyck, Robert S. "The use and misuse of models for climate policy." <i>Review of Environmental Economics and Policy</i> 11.1 (2017): 100-114. <hr/> <p>Frivillig litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Ackerman, Frank, Stephen J. DeCanio, Richard B. Howarth, and Kristen Sheeran. "Limitations of integrated assessment models of climate change." <i>Climatic change</i> 95, no. 3 (2009): 297-315. • Frisch, Mathias. "Modeling climate policies: A critical look at integrated assessment models." <i>Philosophy & Technology</i> 26, no. 2 (2013): 117-137.
Seminarium 6	<ul style="list-style-type: none"> • Etiska aspekter på riskhantering. • Sammanfattning. <p>Obligatorisk litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove. "Ethical criteria of risk acceptance." <i>Erkenntnis</i> 59.3 (2003): 291-309. • Roeser, Sabine. "The role of emotions in judging the moral acceptability of risks." <i>Safety science</i> 44.8 (2006): 689-700.

	<p>Frivillig litteratur</p> <ul style="list-style-type: none"> • van de Poel, I., Nihlén Fahlquist, J. (2013). Risk and Responsibility. In: Roeser, S., Hillerbrand, R., Sandin, P., Peterson, M. (eds) Essentials of Risk Theory. SpringerBriefs in Philosophy. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-5455-3_5 • Hansson, Sven Ove. "How to perform an ethical risk analysis (eRA)." Risk Analysis 38, no. 9 (2018): 1820-1829.
--	--

Zoom-rum

Topic: Riskfilosofi

Time: Nov 4, 2024 10:00 AM Stockholm

Every week on Mon, Fri, 12 occurrence(s)

Nov 4, 2024 10:00 AM

Nov 8, 2024 10:00 AM

Nov 11, 2024 10:00 AM

Nov 15, 2024 10:00 AM

Nov 18, 2024 10:00 AM

Nov 22, 2024 10:00 AM

Nov 25, 2024 10:00 AM

Nov 29, 2024 10:00 AM

Dec 2, 2024 10:00 AM

Dec 6, 2024 10:00 AM

Dec 9, 2024 10:00 AM

Dec 13, 2024 10:00 AM

Please download and import the following iCalendar (.ics) files to your calendar system.

Weekly: [https://kth-](https://kth-se.zoom.us/meeting/u5UpcO6spjsqH9B4JwsTwhEaQv7ehj8UkPxD/ics?icsToken=98tyKu-pqjwThtyVsByDR_McBo_CKOjxiGJfgvp_yDXyEBREaib3B_QVN7p1SO3b&meetingMasterEventId=SaN-pXp3TJam9k8I6jBnOw)

[se.zoom.us/meeting/u5UpcO6spjsqH9B4JwsTwhEaQv7ehj8UkPxD/ics?icsToken=98tyKu-pqjwThtyVsByDR_McBo_CKOjxiGJfgvp_yDXyEBREaib3B_QVN7p1SO3b&meetingMasterEventId=SaN-pXp3TJam9k8I6jBnOw](https://kth-se.zoom.us/meeting/u5UpcO6spjsqH9B4JwsTwhEaQv7ehj8UkPxD/ics?icsToken=98tyKu-pqjwThtyVsByDR_McBo_CKOjxiGJfgvp_yDXyEBREaib3B_QVN7p1SO3b&meetingMasterEventId=SaN-pXp3TJam9k8I6jBnOw)

Join Zoom Meeting

<https://kth-se.zoom.us/j/61477480054>

Meeting ID: 614 7748 0054

One tap mobile

+46850500828,,61477480054# Sweden

+46850500829,,61477480054# Sweden

Dial by your location

+46 8 5050 0828 Sweden

+46 8 5050 0829 Sweden

+46 8 5052 0017 Sweden

+46 850 539 728 Sweden

+46 8 4468 2488 Sweden

+46 8 5016 3827 Sweden

Meeting ID: 614 7748 0054

Find your local number: <https://kth-se.zoom.us/zoomconference>

Join by SIP

61477480054@zoom.nordu.net

From a KTH Cisco Video System you can just input 61477480054 and then the CALL-button

Join by H.323

109.105.112.236

109.105.112.235

Meeting ID: 614 7748 0054

Nyckelbegrepp

Svenska och engelska termer för viktiga begrepp i kursen.

Risk	Risk
Osäkerhet	Uncertainty
Väntevärde	Expected value
Probabilistisk	Probabilistic
Riskanalys	Risk analysis
Djup osäkerhet	Deep uncertainty
Epistemologi	Epistemology
Värden	Values
Försiktighetsprincipen	Precautionary principle
Avvägningar	Weighing
Kostnads-nyttoanalys	Cost-benefit analysis
Kostnads-riskanalys	Risk-benefit analysis
Etik	Ethics
Normativa teorier	Normative theories
Utilitarism	Utilitarianism
Pliktetik (kallas också "deontologi")	Duty-ethics (also called "deontology")
Rättighetsetik	Rights-based ethics
Dygdeetik	Virtue-ethics

Examination av TEN 1

Examinationsmomentet TEN1 består av skriva en uppsats. Se nedan för information.

För godkänt betyg (P) på TEN1 krävs betygsnivå A eller B enligt Tabell 3.

Tabell 3. Beräkning av betyg för uppsatsen

E	D	C	B	A
Korrekt språk	Korrekt språk	Korrekt språk	Korrekt språk	Korrekt språk
Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat
korrekt litteraturförteckning och notapparat (**)	korrekt litteraturförteckning och notapparat	korrekt litteraturförteckning och notapparat	korrekt litteraturförteckning och notapparat	korrekt litteraturförteckning och notapparat
Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser

adekvat presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	Adekvat och självständig presentation (*) av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	adekvat och självständig presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	adekvat och självständig presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	adekvat och självständig presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen
	Väl fungerande disposition	väl fungerande disposition	väl fungerande disposition	väl fungerande disposition
		Genomtänkt och konsekvent terminologi	genomtänkt och konsekvent terminologi	genomtänkt och konsekvent terminologi
			Självständighet i teser, argument, tolkning och bedömning av sundhet och giltighet hos egna och andras argument	Självständighet i teser, argument, tolkning och bedömning av sundhet och giltighet hos egna och andras argument
				Mycket förtjänstfull på samtliga bedömningsgrunder.

(*) Vad menas med ”en självständig presentation”?

Argument hämtade från andra områden analyseras och tillämpas i förhållande till den aktuella frågeställningen, studenten argumenterar med stöd av egna exempel, alternativt exempel från andra områden, även om analysen har en tydlig koppling till litteraturen inom området så är studentens egen röst tydlig i argumentationen, studenten ger egna förslag till hur ett problem kan analyseras eller lösas, mm.

(**) Vad menas med ”korrekt litteraturförteckning och notapparat”?

Kravet ”korrekt litteraturförteckning och notapparat ” betyder att du kan välja själv hur du presenterar litteraturförteckning och notapparat, men det måste göras i enlighet med något etablerat sätt.

För att uppsatsen skall bedömas enligt tabellen ovan så måste den först uppfylla följande formella krav.

- För att visa att du uppnår kraven för lärandemålen så måste du använda kurslitteraturen, men du kan också använda annan litteratur du hittat.
- Kravet att ge en ”adekvat presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen” (se betygskriterierna i tabellen) betyder inte att du ska redovisa allt som står i litteraturen, utan visa att du kan använda insikter eller argument från existerande litteratur.
- Antal ord skall vara minst 1500 och högst 2000, exklusive referenser.
- Använd radavstånd 1,5.
- Använd storlek på text 12.
- Använd svenska eller engelska.
- Lämna in i Adobe PDF (.PDF) format.

Generella tips

- Kontrollera att du tror att du uppfyller kraven för godkänt på uppsatsen enligt tabellen ovan.
- Kontrollera att du uppfyller de formella kraven på form och korrekt språk.

- Be någon annan läsa igenom den innan du lämnar in.

Funktionsnedsättning

Om du har en funktionsnedsättning kan du få stöd via Funka:

<https://www.kth.se/student/studentliv/funktionsnedsattning>

Informera dessutom kursledaren om du har särskilda behov. Visa då upp intyg från Funka.

Examination och slutförande

Betygsskala *

P/F

Examination *

- SEM1 - Seminarium, 3,5 hp, betygsskala: P, F
- TEN1 - Tentamen, 4,0 hp, betygsskala: P, F

Övriga krav för slutbetyg *

- SEM1 - Seminarier, 3,5 hp
- TEN1 - Uppsats, 4,0 hp

Examinator

John Cantwell

Etiskt förhållningsätt *

- Vid grupparbete har alla i gruppen ansvar för gruppens arbete.
- Vid examination ska varje student ärligt redovisa hjälp som erhållits och källor som använts.
- Vid muntlig examination ska varje student kunna redogöra för hela uppgiften och hela lösningen.

Slutförande av kursen

Omexamination kan göras vid nästa ordinarie kursomgång.

Möjlighet till ersättningsuppgifter

Närvaro och inlämningsuppgifter inför seminarium är obligatoriska. Om ett seminarium missas så ges möjlighet till kompletteringsuppgifter för detta seminarium.

Om kursen ändras eller avvecklas

Om provmomenten ändras kommer övergångsbestämmelser i kursplanen att definiera hur den som har kvar gamla provmoment ska examineras.

När kursen inte längre ges har studenten möjlighet att examineras under ytterligare två läsår.

Ytterligare information

Lärplattform

Canvas